

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มอำนาจการ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๔๓๒๓

ที่ สธ ๐๔๒๔.๐๑/

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง โปรดลงนามแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ด้วยกลุ่มอำนาจการ เป็นผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ร้อยละการรับรู้การดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเกณฑ์ระบุให้หน่วยงานต้องมีการจัดทำแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม นั้น

ในการนี้ กลุ่มอำนาจการ จึงได้จัดทำแนวทางดังกล่าวข้างต้นโดยกำหนดนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีและแนวปฏิบัติภายใต้กรอบนโยบายหลัก ๓ ด้าน ที่ได้กำหนดไว้ตามเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดรอบ ๕ เดือนหลัง ทั้งนี้ เพื่อแจ้งเวียนนโยบายฯ ดังกล่าวให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ลงนาม ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

สุณีย์ รัตนาลิกุล

(นางสุณีย์ รัตนาลิกุล)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มอำนาจการ

(นางสาวศิริวรรณ จันทนจุลกะ)
ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม กลุ่มอำนวยการ โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๓๒๓

ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๑/ น. ๑๘๔ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แผนปฏิบัติการสร้างสุขและความผูกพันในสำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม และแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม

เรียน หัวหน้ากลุ่มทุกกลุ่ม

ตามที่กรมอนามัย กำหนดให้ทุกหน่วยงานลงนามรับรองการปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่องตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ร้อยละการรับรู้การดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงาน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ร้อยละความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร (EE) โดยให้บุคลากรทุกท่านรับทราบแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม (IIT) และรับทราบแผนปฏิบัติการสร้างสุขและความผูกพันในหน่วยงาน ปี ๒๕๖๒ นั้น

สำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม ขอแจ้งแผนปฏิบัติการสร้างสุขและความผูกพันในสำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม และแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวดรรรชนี มหาชานิกะ)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม

นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี

ด้าน	นโยบายหลัก	แนวทางปฏิบัติ
องค์กร	- ส่งเสริมให้เกิดระบบคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ - ให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างถูกต้องและชัดเจนเพื่อสร้างความเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดี	- กำหนดมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และผลักดันไปสู่การปฏิบัติ - พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบและควบคุมภายใน และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและต่อเนื่อง - กำหนดแนวทาง/แผนการการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- มุ่งมั่น ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพที่ตอบสนองตรงความต้องการ อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน	- กำหนดแนวทาง/มาตรฐานและพัฒนากระบวนการการให้บริการด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาค มีประสิทธิภาพและคุณภาพ - พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นที่ครอบคลุมทุกภารกิจเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและการให้บริการ
ผู้ปฏิบัติงาน	- ส่งเสริม สนับสนุน จัดให้มีระบบการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์และความรู้ในการปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อยกระดับมาตรฐานในการปฏิบัติงาน - เสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตและการทำงานที่ดี	- พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ - พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลตามหลัก HR-Scorecard

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี

1. ความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 กำหนดให้ “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาจความสะอาด และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง...” และมาตรา 78(4)(5) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินดังต่อไปนี้

มาตรา 78 (4) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้บริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

มาตรา 78 (5) จัดวางระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. การกำหนดให้มีการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ถือเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทย ดังเจตนารมณ์ที่ปรากฏอย่างชัดเจนในมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้ส่วนราชการใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ กล่าวคือ

“การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิชอบต่อผลงาน

การจัดสรรงบประมาณและการบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การติดตามและตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ และ สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รวมถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนสนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและถูกต้องชอบธรรม

4. สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยได้จัดทำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำไปใช้การยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เป็นหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานสูง และมีมาตรฐาน

การทำงานเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ซึ่งในเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 1 การนำองค์การนั้น ส่วนหนึ่งได้ให้ความสำคัญกับการนำองค์การ เพื่อให้ส่วนราชการมีการกำกับดูแลตนเองที่ดีโดยดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ ปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ และดำเนินการอย่างมีจริยธรรม รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การเป็นทั้งคนเก่งและคนดี มีจริยธรรมและธรรมาภิบาล ประพฤติตนต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมถึงการใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างมีความรับผิดชอบแล้ว บุคลากรในองค์การต้องมีการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและธรรมาภิบาลต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ผู้บริหารควรมีการกำหนดกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การว่าเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เช่น มีการดูแลต่อผู้รับบริการอย่างซื่อสัตย์สุจริต ให้เกียรติ เป็นธรรม รวมทั้งการรักษาปกป้องไม่ให้องค์การดำเนินการในทางที่มีความเสี่ยงต่อศักดิ์ศรีหรือสิ่งไม่ดีใด ๆ

2. วัตถุประสงค์ในการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี

เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม มีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง และเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย การจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี จึงได้ยึดหลักการที่สำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในหน่วยงานและสามารถนำไปปฏิบัติและติดตามผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
- 2) เพื่อใช้เป็นแนวทางตรวจสอบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของกลุ่มงาน/บุคคล ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน อันจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม องค์การ ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ปฏิบัติงานภายในสำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 3) เพื่อสร้างการยอมรับ ความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ ความมั่นใจและศรัทธาให้เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ประชาชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. วิธีการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี

นโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี หมายถึง การประกาศเจตนารมณ์ขององค์การที่จะดำเนินการและกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยผู้บริหารขององค์การจะต้องวางนโยบายเกี่ยวกับรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การ และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ และมาตรการหรือโครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายขององค์การ

ในการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดีมีองค์ประกอบ 2 เรื่อง ที่ควรนำมาพิจารณาในกระบวนการคิด ได้แก่ วิสัยทัศน์และพันธกิจ และหลักธรรมาภิบาล ตาม

หลักธรรมาภิบาลสากล ตามที่ UNDP กำหนด รวม 9 หลัก คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation)

ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยตรงและผ่านสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2. นิติธรรม (Rule of Law)

กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3. ความโปร่งใส (Transparency)

ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้ การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4. ความตอบสนอง (Responsiveness)

สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-oriented)

มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใด ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity)

ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability)

ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision)

ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

4. องค์ประกอบในการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี

กรอบนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้านสำคัญ ได้แก่

1. นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ที่มารับบริการจากส่วนราชการโดยตรง หรือช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ทั้งนี้ รวมถึงผู้รับบริการที่เป็นส่วนราชการด้าน
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ทั้งทางบวกและลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการของส่วนราชการ เช่น ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่น บุคลากรในส่วนราชการ ผู้ส่งมอบงาน รวมทั้งผู้รับบริการ

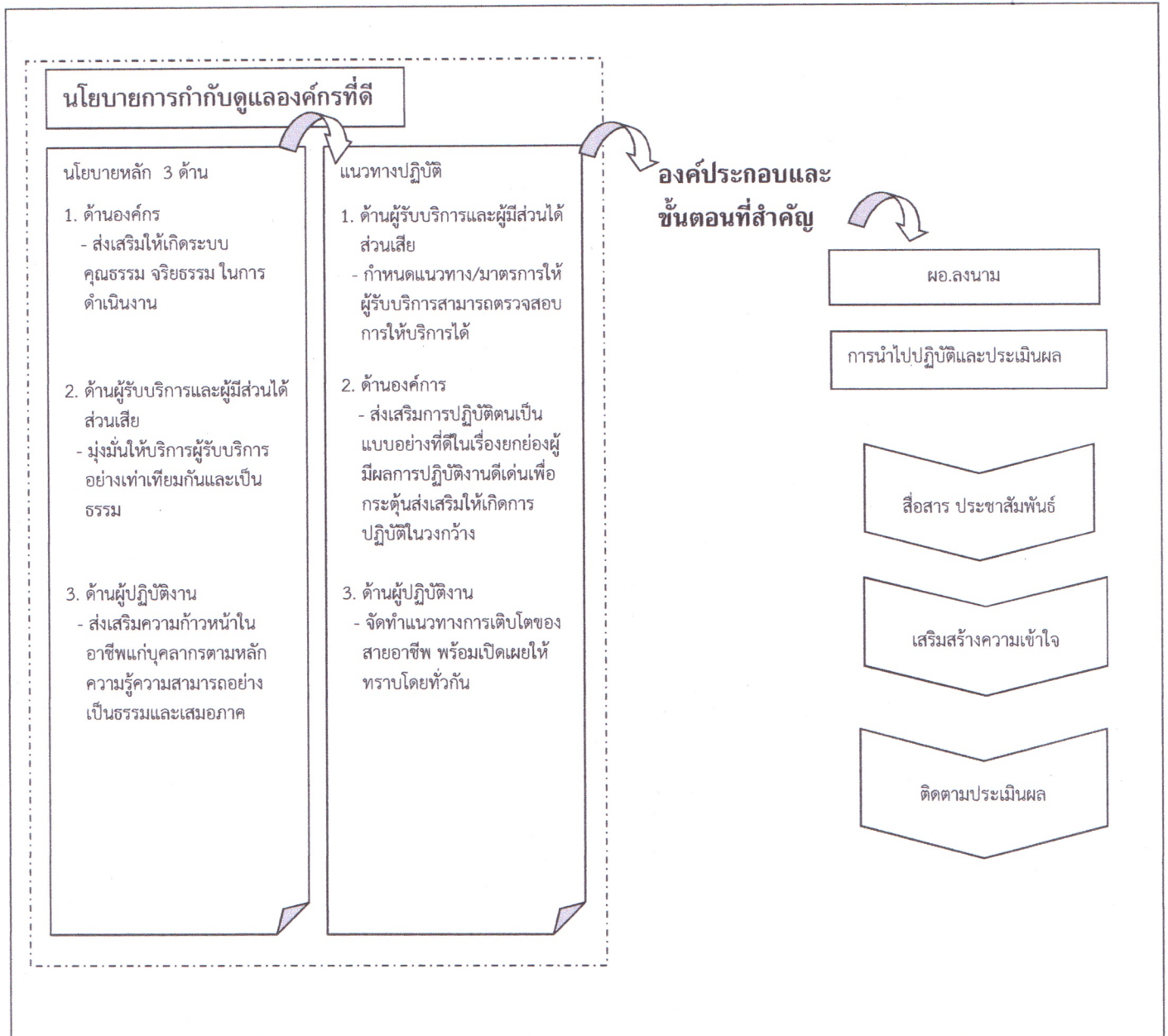
2. นโยบายด้านองค์กร

- หมายถึง ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงทิศทางการดำเนินงาน นโยบายโครงสร้าง กระบวนการ ระบบ ระเบียบ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กร เช่น ระบบการควบคุมภายใน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารความเสี่ยง การจัดการระบบข้อมูล การขัดผลประโยชน์ทางราชการ ตลอดจนการรักษาจรรยาบรรณราชการ

3. นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน

- ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในองค์กรทุกประเภท

5. ตัวอย่างการขับเคลื่อนนโยบายหลักสู่การปฏิบัติ

(นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ)
ผู้อำนวยการสำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม